

Sygn. akt **XXIII Ga 1420/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Skalska (spr.)
Sędziowie:	SO Aneta Łazarska SO Renata Puchalska
Protokolant:	Prot. sąd. Arkadiusz Bogusz

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w W. (dawniej (...) spółki akcyjnej w W.)

przeciwko D. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

z dnia 13 kwietnia 2016 roku, sygn. akt XVI GC 1413/16

- zmienia zaskarżony wyrok w pkt. III i ustala, że powód ponosi koszty procesu w 89 %, pozwany w 11 %, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie;
- oddala w pozostałej części apelację pozwanego;
- oddala w całości apelację powoda;
- zasądza od (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz D. P. 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Aneta Łazarska	SSO Monika Skalska	SSO Renata Puchalska
--------------------	--------------------	----------------------

Sygn. akt **XXIII Ga 1420/17**

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka akcyjna w W. (dawniej: (...) — (...) spółka akcyjna w W.) wniósł o zasądzenie od pozwanego D. P. kwoty 56.927,41 zł. wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż jego wierzytelność wynika z weksla własnego in .blanco wystawionego przez pozwanego a wypełnionego przez powoda zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę 56.927,41 zł, na mocy którego pozwany zobowiązał się do zapłaty w dniu 11 sierpnia 2015 r. ww. kwoty bez protestu na rzecz powoda.

Nakazem zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z weksla Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości.

Zarzuty od powyższego nakazu wniósł pozwany, zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż brak było podstaw do wypełnienia weksla własnego in blanco przez powoda. Nadto weksel własny został wypełniony niezgodnie z deklaracją wekslową a wezwanie do wykupu weksla nie zostało doręczone pozwanemu. Odnośnie powyższego pozwany podnosił, iż podpis na zawiadomieniu o doręczeniu wezwania do wykupu weksla nie pochodzi od pozwanego.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2017 r., Sąd Rejonowy' dla m.st. Warszawy' w Warszawie utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w niniejszej sprawie w zakresie kwoty 6.170,94 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty (I), a w pozostałym zakresie uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i oddalił powództwo (II). W pkt III wyroku, Sąd Rejonowy- rozstrzygnął w przedmiocie kosztów procesu w ten sposób, że zniósł je wzajemnie pomiędzy stronami.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 30 grudnia 2010 r. strony zawarły umowę leasingu operacyjnego. Przedmiotem umowy był samochód marki F. (...), który został nabyty przez powoda (finansującego), w oparciu o umowę sprzedaży z Domem Samochodowym (...) Sp. z

o.o. Samochód został odebrany przez pozwanego. Leasing został zawarty na 48 rat miesięcznych, a jego wartość określono na kwotę 111.475,40 zł netto.

Celem zabezpieczenia zapłaty wszelkich kosztów w tym opłat leasingowych wynikających z umowy leasingu pozwany wystawił weksel własnym in blanco płatny bez protestu. Jednym z załączników do ww. umowy leasingu były ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego, z których wynikało, iż przez cały czas posiadania przedmiotu leasingu przez pozwanego, będzie on ubezpieczał przedmiot leasingu we własnym imieniu i na swój koszt w jednym ze wskazanych przez powoda ubezpieczycieli i na warunkach zaakceptowanych przez powoda. Umowa ubezpieczenia indywidualnego przedmiotu leasingu zawierana miała być pomiędzy ubezpieczycielem a pozwanym. W każdym jednak przypadku uposażonym w odniesieniu do umowy ubezpieczenia przedmiotu leasingu zawartej przez pozwanego miał pozostawać powód. Treść ogólnych warunków umowy leasingu operacyjnego stanowiła, iż powód był uprawniony do wypowiedzenia umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli m.in. pozwany pozostawał w zwłoce w zapłacie wstępnej opłaty leasingowej lub jednej okresowej opłaty leasingowej lub innych należności na łączną kwotę równą jednej Okresowej Opłacie Leasingowej i pomimo wyznaczenia przez powoda dodatkowego siedmiodniowego terminu do zapłaty ww. należności pozwany nie uści ich. Nadto zgodnie z zapisem widniejącym w ogólnych warunkach leasingu operacyjnego umowa leasingu wygasa z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym m.in. powód dowiedział się w inny sposób, w szczególności od organów ścigania o zaginięciu, utracie lub szkodzie całkowitej przedmiotu leasingu.

Dnia 22 lipca 2014r. przedmiot leasingu w postaci samochodu marki F. (...) o nr rej. (...), zaparkowany przy ul. (...) w W., został skradziony. Samochodem tym w dniu zdarzenia poruszała się E. P. siostra pozwanego, która jeszcze tego samego dnia złożyła zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na Komendzie Rejonowej Policji W. — (...) w W..

Postępowanie przygotowawcze, które toczyło się na skutek złożonego zawiadomienia w kierunku przestępstwa kradzieży z włamaniem zostało umorzone i wpisano je do rejestru przestępstw. Powód pomimo, iż przedmiot leasingu został skradziony regulował okresowe opłaty leasingowe za kolejne miesiące w tym sierpień 2014r. i wrzesień 2014 r, ale bez dwóch ostatnich opłat za październik-listopad 2014 r.

Wobec ich braku powód pismem z dnia 18 listopada 2014 r. wezwał pozwanego do uregulowania zaległości, a wobec bezskutecznego upływu terminu oświadczeniem z dnia 8 grudnia 2014 r. wypowiedział umowę leasingu wzywając do zwrotu przedmiotu tej umowy.

Wspomniane wypowiedzenie zostało wysłane na adres pozwanego wskazany w umowie leasingu i w dniu 15 grudnia 2014 r. odebrane przez jego siostrę.

Pismem z dnia 21 lipca 2015 r. powód powołując się na wysłane i doręczone pismo w przedmiocie wypowiedzenia umowy leasingu wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 56.927,41 zł pod rygorem wypełnienia wystawionego przez pozwanego weksla własnego in blanco. Rzeczony wezwaniu zostało wysłane na adres pozwanego podany we wspomnianej umowie leasingu operacyjnego i doręczone stronie pozwanej w dniu 27 lipca 2015 r.

Pozwany reprezentowany przez pełnomocnika pismem z dnia 10 sierpnia 2015 r. wysłanym do powoda złożył odpowiedź na ww. wezwania do zapłaty z dnia 21 lipca 2015 r , w którym poinformował go o fakcie kradzieży przedmiotu leasingu i umorzeniu postępowania przygotowawczego, a także braku podstaw do żądania zapłaty kwoty wymienionej we wspomnianym wezwaniu.

Następnie w dniu 11 sierpnia 2015 r powód uzupełnił weksel własny in blanco wystawiony przez pozwanego na kwotę 56.927,41 zł. Pismem z dnia 8 grudnia 2015r. Komenda Rejonowa Policji W.(...) poinformowała powoda o osobie składającej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa kradzieży przedmiotu leasingu oraz okolicznościach tego zajścia.

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w niewielkiej części.

Odnosząc się do materialnej podstawy roszczenia, tj. art. 709¹ k.c., 709⁵ k.c. oraz treści obowiązujących pomiędzy stronami postanowień ogólnych warunków umowy leasingu operacyjnego, Sąd Rejonowy wskazał, iż istotą sporu między stronami były okoliczności związane z zakończeniem stosunku prawnego odnoszącego się do umowy leasingu operacyjnego. Powód bowiem wskazywał w tej mierze, iż wypowiedział umowę leasingu, pismem z dnia 8 grudnia 2014r., które zostało wysłane na adres pozwanego i w tym upatrywał jego zakończenie. Pozwany z kolei podnosił, iż nie było podstaw do wypowiedzenia umowy leasingu, z uwagi na fakt, iż jego zdaniem umowa wcześniej wygasła z powodu kradzieży przedmiotu leasingu.

W niniejszej sprawie przedmiot leasingu został skradziony w dniu 22 lipca 2014 r. a więc z tym dniem, w ocenie Sądu pierwszej instancji, umowa leasingu zgodnie z przepisami wygasła.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, iż w świadce niniejszej sprawy nie miały znaczenia zapisy art. 7 § 2 ust. 1 pkt b ogólnych warunków umowy leasingu operacyjnego,

albowiem jego treść była sprzeczna z treścią art. 709⁵ k.c. oraz naturą umowy leasingu.

Odwołując się do orzecznictwa oraz doktryny podniósł także, że powyższy przepis nie ma charakteru dyspozytywnego w zakresie skutków utraty przedmiotu leasingu. Świadczy jego treść i nie może być wolą stron w tym zakresie modyfikowany. Co więcej, wygaśnięcie umowy leasingu

na podstawie art. 709¹ § 1 kc ma charakter obiektywny, w tym sensie, iż niezależne jest on innych czynników zewnętrznych (warunków stawianych przez strony). Przeciwny wniosek prowadziłby do sytuacji, iż strony mogłyby

„sztucznie” przedłużać byt umowy leasingu, pomimo tego, iż wobec obiektywnych faktów (kradzież, zniszczenie etc. - tak), nie byłoby już jej przedmiotu.

Sąd rozpoznający sprawę nie miał również wątpliwości, iż kradzież samochodu w dniu 22 lipca 2014 r. była zdarzeniem niezależnym od stron, a przynajmniej strona powodowa nie wykazała odmiennego stanu rzeczy. W konsekwencji uznał, że wypowiedzenie umowy leasingu operacyjnego przez powoda było bezskuteczne, a tym samym wszelkie roszczenia powoda stanowiące konsekwencję wypowiedzenia umowy leasingu nie mogły zostać uwzględnione. Tym samym doszedł do przekonania, iż, dokonane przez stronę powodową wypowiedzenie umowy leasingu było bezskuteczne, skoro wcześniej umowa ta wygasła na skutek utraty przedmiotu leasingu.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Sądu Rejonowego brak było również podstaw do naliczenia przez powoda kwot 10.016,92 zł oraz 40.739,55 zł z uwagi na fakt, iż przedmiot leasingu został wcześniej skradziony, w związku z czym pozwany nie mógł go z przyczyn obiektywnych zwrócić. Niemniej jednak powód był uprawniony do żądania w oparciu o przepis

art. 709~> § 3 k.c. od pozwanego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie powód uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia _ rzeczy, a także naprawienia szkody.

Odnosząc się do oceny zasadności żądań pozwu na gruncie stosunku podstawowego wynikającego z umowy leasingu operacyjnego, Sąd Rejonowy zważył, iż pozwany nie zakwestionował skutecznie wypełnienia weksla na kwotę 6.107,94 zł. Wprawdzie, jak wskazał - w toku niniejszego postępowania pozwany przedstawił szereg dowodów wpłat związanych z leasingiem, mających wykazać nawet okoliczność poczynionej nadpłaty leasingu, jednakże w ocenie Sądu zabieg ten był niewystarczający i nie mógł skutecznie podważyć twierdzeń i dowodów złożonych przez stronę powodową. Poczynienie bowiem dokładnych analiz i wyliczeń co do wartości całego stosunku wynikającego z umowy leasingu operacyjnego może się odbyć chociażby w oparciu o opinię biegłego z zakresu rachunkowości, który w pierwszej kolejności dokonałby analizy wyliczeń przedłożonych przez stronę powodową by później skonfrontować

to z dowodami przedstawionymi przez pozwanego, zaś strona pozwana nie wnioskuje o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, względnie innego dowodu skutecznie podważającego zasadność wystawionego faktu (not), także w kontekście podnoszonego przez pozwanego zarzutu o nadpłaceniu umowy leasingu.

W ocenie Sądu Rejonowego zarzut nadpłacenia umowy był spóźniony, skoro nie został podniesiony przez pozwanego ani w zarzutach od nakazu zapłaty, ani w piśmie procesowym stanowiącym replikę na odpowiedź na zarzuty od nakazu (pomimo posiadania pełnej dokumentacji), a dopiero w piśmie datowanym na dzień 15 lutego 2017 r. (tzn. już po rozpoczęciu rozprawy). Stanowisko pozwanego co do dokonanych rozliczeń było również niekonsekwentne. Gdyż z jednej strony pozwany twierdził iż zapłacił więcej niż był powinien na podstawie postanowień umowy leasingu operacyjnego a z drugiej strony sam twierdził, iż ostatnich wpłat dokonał w dniu 15 września 2014 r., zaś umowa leasingu miała trwać do końca grudnia 2014 r (48 miesięcznych OOL).

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodów), Sąd pierwszej instancji wskazał, iż strona pozwana nie wykazała również, jakoby powód w sposób nieprawidłowy dokonał

rozliczenia leasingu po jego wygaśnięciu, tj. wbrew treści art. 709^ k.c. czy też postanowieniom łączącej stron umowy. Przewidziana w tym przepisie zapłata przez korzystającego finansującemu wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat, pełniła funkcję odszkodowania, której celem było przywrócenie takiego stanu majątku finansującego, jaki byłby, gdyby do utraty nie doszło i umowa została wykonana. Skoro odszkodowanie nie może przewyższać poniesionej szkody, to należy uwzględnić korzyści uzyskane przez poszkodowanego (tu: powoda), przy czym w realiach niniejszej sprawy stało się to niemożliwe z uwagi na zaniechanie pozwanego w powiadomieniu właściciela pojazdu o jego kradzieży. W rezultacie zaś okoliczność, czy samochód był ubezpieczony na wypadek jego kradzieży czy też nie, nie miała żadnego

znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Jednocześnie brak było podstaw do

zakwestionowania okoliczności związanych z doręczeniem pozwanemu wezwania do wykupu weksła. Pozwany stanął bowiem na stanowisku, że powód nie dostarczył mu wspomnianego wezwania. Jednak w ocenie Sądu Rejonowego twierdzeniom pozwanego przeczyła treść pisma pełnomocnika pozwanego z dnia 10 sierpnia 2015 r. Niewiarygodne były twierdzenia pozwanego, który tłumacząc wysyłkę pisma z dnia 10 sierpnia 2015 r. wyjaśniał, iż o wezwaniu do zapłaty dowiedział się na skutek wykonanego telefonu - stąd taka a nie inna treść pisma. W jego treści jest nie tylko wymieniona data wezwania do zapłaty ale również merytoryczne odniesienie się do argumentów powoda wystosowanych w wezwaniu. Ponadto na potwierdzeniu odbioru

przedmiotowego wezwania przez kuriera (...) widnieje podpis z nazwiskiem pozwanego, nakreślony przez pozwanego lub członka jego rodziny. Jak zeznał bowiem pozwany, zamieszkuje wraz z innymi członkami rodziny noszącymi nazwisko P.. Trudno zatem uznać za wiarygodne twierdzenia, jakoby pozwany nie otrzymał wezwania do wykupu weksła, a przynajmniej odmiennych okoliczności nie udowodnił.

Podnoszone przez powoda okoliczności związane z niezgodnym z umową korzystaniem z przedmiotu leasingu, w szczególności przez osobę nieuprawnioną (siostrę pozwanego E. P.), w ocenie Sądu Rejonowego nie mogły mieć żadnego znaczenia dla ostatecznego wyniku spraw}-. Okoliczności te nie stanowiły bowiem podstawy rozwiązania umowy leasingu czy też naliczenia należności w postaci np. kar umownych. W treści wypowiedzenia powód powoływał się jedynie na brak zapłaty okresowych opłat leasingowych a nie poruszał w żadnej mierze innej tematyki (korzystania z przedmiotu leasingu przez osobę trzecią, naruszania prawa -mandaty za parkowanie w niedozwolonym miejscu etc).

W świade powyższe, na podstawie wskazanych przepisów Sąd Rejonowy uznał za zasadne wypełnienie przez powoda weksła na kwotę 6.107,94 zł. W rezultacie, na podstawie art. 496 k.c, uchylił nakaz zapłaty we wskazanym w pkt I wyroku zakresie. Orzekając o roszczeniu odsetkowym Sąd Rejonowy miał na uwadze okoliczność, że po wezwaniu pozwanego do wykupu weksła, pozostawał on w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia z niego wynikającej od dnia następnego po dniu jego płatności, tj. od dnia 12 sierpnia 2015 r.

O kosztach Sąd Rejonowy} orzekł na podstawie art. 100 k.p.c, uznając, że pozwany swoim zachowaniem spowodował konieczność wypełnienia przez powoda weksła na kwotę, której następnie powód dochodził w przedmiotowej sprawie. Z powyższych względów Sąd uznał, że ewentualne rozliczenie kosztów procesu przy uwzględnieniu zakresu wygrania (przegrania) sprawy przez każdą ze stron, co skutkowałoby koniecznością zasądzenia tych kosztów od powoda na rzecz pozwanego, pozostawałoby w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt II.
Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: a) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i w wyniku dowolnej oceny dowodów uznanie przez Sąd I instancji, że utrata pojazdu była zdarzeniem niezależnym od pozwanego, pomimo licznych faktów i okoliczności

wskazujących na rażące niedbalstwo w realizacji jednego z podstawowych obowiązków związanych z użytkowaniem powierzonego mienia, w tym zapewnieniem jego właściwej ochrony i bezpieczeństwa przed utratą lub zniszczeniem, bezpodstawne umożliwienie użytkowania pojazdu przez osobę nieuprawnioną co stanowiło bez wątpienia istotny element związku przyczynowo – skutkowego w ciągu zdarzeń, które doprowadziły do trwałej utraty pojazdu i tym samym spowodowały powstanie szkody w majątku powoda; 2. naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) art. 471 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. oraz art. 709⁹ k.c. i art. 709¹² § 1 k.c, przez jego błędną wykładnię oraz uznanie, iż do utraty przedmiotu leasingu, tj. samochodu marki F. (...), rok produkcji:210, nr rej. (...), doszło z powodu okoliczności, za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności, podczas gdy do utraty pojazdu oraz poniesienia szkody przez powoda doszło wskutek rażącego niewywiązania się przez pozwanego z obowiązków nałożonych na niego w umowie, tj. poprzez bezpodstawne przekazanie pojazdu osobie trzeciej nieuprawnionej do jego użytkowania w wyniku

czego doszło do utraty pojazdu, zaniechanie opłaty ubezpieczenia pojazdu, niepoinformowanie powoda o utracie pojazdu, a tym samym istotne zmniejszenie szans na jego odzyskanie przez właściciela;

b) art. 484 § 1 k.c. w zw. art. 483 § 1 k.c. oraz art. 3 § 2 ust. 1 i 5 OWUL do umowy leasingu łączącej strony, przez jego niezastosowanie jako podstawy do uznania, że na pozwanym ciąży obowiązek zapłaty na rzecz powoda kary umownej za zawiniony brak wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym – zwrotu powierzonego do użytkowania pojazdu, oraz uznanie, iż poprzez dokonanie spłaty pozostałych należnych powodowi zaległych rat wynikających z umowy leasingu dojdzie jednocześnie do naprawienia szkody wynikłej z utraty ruchomości, podczas gdy wypłata kwoty 6.107,94 zł z tytułu okresowych opłat leasingowych nie jest naprawieniem rzeczywistej szkody, a jedynie wykonaniem zobowiązania pierwotnego, a w zw. z art. 709⁵ § 3 k.c. także poprzez nieuwzględnienie wynikającej z ww. przepisów zasady, zgodnie z którą prawo żądania odszkodowania i obowiązek naprawienia szkody poza zapłatą niewymagalnych rat – wprost wskazany w art. 709⁵ § 3 k.c. może zostać zrealizowany także poprzez zapłatę kary umownej, której wartość określa umowa, a powód (poszkodowany) poza obowiązkiem wykazania zdarzenia stanowiącego podstawę do żądania jej zapłaty (w tym wypadku brak zwrotu pojazdu), nie ma obowiązku wykazywać nie tylko rzeczywistej wysokości poniesionej szkody ale nawet;

a) art. 709⁵ § 3 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, polegające na uznaniu, że zapłata przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat wyczerpuje zakres roszczeń powoda wobec pozwanego - jako byłego leasingobiorcy i ogranicza wyłącznie do tego poziomu odpowiedzialność pozwanego za rzeczywistą szkodę, jaka wystąpiła w majątku powoda w związku z utratą przedmiotu leasingu oraz pominięcie niespornego faktu, iż umowa leasingu nie jest umową sprzedaży na raty, własność przedmiotu leasingu pozostaje przy leasingobiorcy, który - jeżeli nic innego nie wynika z umowy, ma prawo żądać zwrotu swojej własności, lub zapłaty odszkodowania za brak wykonania tego obowiązku przez leasingobiorcę, który może uchylić się odpowiedzialności tylko wówczas, jeżeli wykaże wystąpienie okoliczności za które odpowiedzialności nie ponosi, pozwany ukrywał przed powodem nie , tylko fakt rzekomej kradzieży, ale przede wszystkim okoliczności w jakich do niej miało dojść, będące skutkiem rażącego naruszenia obowiązku dbałości o powierzone mienie;

b) art. 709⁶ k.c. w zw. z art. 3 § 2 ust. 1 i 5 OWUL do umowy leasingu łączącej strony, poprzez brak jego prawidłowego zastosowania i w konsekwencji uznanie, że pozwany nie ma obowiązku ubezpieczenia przedmiotu leasingu – w tym od jego utraty, a zatem nie odpowiada za pozbawienie powoda prawa do uzyskania odszkodowania od ubezpieczyciela i jednocześnie sam nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za zawinioną utratę mienia stanowiącego własność powoda.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. poprzez uwzględnienie powództwa co do kwoty 50.756,47 zł (pkt II wyroku) i utrzymanie w tym zakresie nakazu zapłaty w mocy oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie jako całkowicie bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł również pozwany zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt I i III wyroku. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c, poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie nieprawidłowych, przez przyjęcie, iż strona powodowa nie była zawiadamiana o zdarzeniu w wyniku, którego doszło do kradzieży pojazdu będącego przedmiotem umowy leasingu; strona powoda wykazała podstawę faktyczną i prawną swojego roszczenia procesowego, a przez to uznanie tego

roszczenia za zasadne na podstawie niewiarygodnych dowodów; potwierdzenia dokonania zapłaty przedstawione przez pozwanego nie dowodzą nieistnienia roszczenia procesowego powódki przy braku dowodu przeciwnego;

b) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c w zbiegu z art. 6 k.c, mające wpływ na wynik spraw}' poprzez błędną wykładnię, a to poprzez nieprawidłowe rozłożenie ciężaru dowodowego, a w szczególności dopuszczenie jako podstawy rozstrzygnięcia okoliczności nieudowodnionych przez powoda, przy jednoczesnym nieuwzględnieniu dowodów w postaci przedłożonych przez pozwanego potwierdzeń uiszczenia wpłat dokonywanych przez pozwanego na rzecz powódki, które to miały kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

c) art. 100 k.p.c, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie oraz uznanie, że w sprawie uzasadnione jest zastosowanie zasady wzajemnego zniesienia kosztów zamiast stosunkowego ich rozdzielenia stosownie do procentu wygranej każdej ze stron podczas, gdy storna pozwana wygrała proces w 89% oraz nieustalenie kosztów jakie strony poniosły w toku postępowania;

d) art. 232 k.p.c. zd. 2, mające wpływ na wynik postępowania, poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości wobec potrzeby Sądu I instancji skorzystania z wiadomości specjalnych z tejże dziedziny, a w konsekwencji niepełne ustalenie stanu faktycznego i rozstrzygnięcia sprawy pomimo, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia spraw}' nie zostały dostatecznie wyjaśnione;

e) art. 493 § 1 k.p.c, poprzez uznanie, że zarzut nadpłacenia umowy jest spóźniony pomimo uzasadnienia przez pozwanego w piśmie z dnia 15 lutego 2017 r. przyczyn niezgłoszenia zarzutu nadpłacenia w zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 18 lutego 2016 r. oraz w replice na odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty z dnia 8 grudnia 2016 r. oraz wyjaśnienia okoliczności uzasadniających, że zgłoszenie tego zarzutu na tym etapie postępowania nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu spraw}' a także wskazanie, że przeprowadzenie dowodu z załączonych do pisma potwierdzeń będzie miało zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszego postępowania, nadto

pominięcie wniosku zgłoszonego w zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 18 lutego 2016 r., a bezpośrednio związanego z ww. zarzutem;

f) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 227 k.p.c. mające istotne wpływ na wynik spraw)', poprzez pominięcie wniosku dowodowego strony pozwanej zgłoszonego w zarzutach pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 18 lutego 2016 r. o zobowiązanie powoda do przedłożenia akt sprawy, tj. dokumentacji dotyczącej zawarcia i realizacji umowy leasingu udzielonego pozwanemu, w szczególności zamówienia lub umowy sprzedaży leasingowanego pojazdu oraz oryginału potwierdzenia doręczenia wezwania, którego kopia została dołączona do akt sprawy)' oraz wniosku dowodowego zawartego w piśmie procesowym z dnia 15 lutego 2017 r. o zobowiązanie powódki do przedłożenia zestawienia wpłat dokonywanych przez pozwanego tytułem opłat związanych z zawarciem umowy leasingu operacyjnego nr (...) (UL) z dnia 30 grudnia 2010 r. podczas gdy oba wnioski miały fundamentalne znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego sprawy;

g) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c, przez dokonanie dowolnej, a wręcz arbitralnej oceny dowodów, poprzez nie ustalenie w uzasadnienia pełnego stanu faktycznego, a mianowicie: niewskazanie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł, oraz przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, a w szczególności pominięcie przez Sąd I instancji wniosków dowodowych strony pozwanej oraz niepełne wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez uchylenie przedmiotowego nakazu zapłaty w całości, tj. również co do kwoty 6.170,94 zł wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości ustawowej za opóźnienie liczonymi od dnia 12 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w tej części oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Ewentualnie, z ostrożności procesowej wniósł o uchylenie zaskarżonego

wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania lub w dalszej kolejności o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt III poprzez orzeczenie o stosunkowym rozdzieleniu kosztów procesu zamiast ich wzajemnego zniesienia.

W odpowiedzi na apelację pozwanego, powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała jedynie na częściowe uwzględnienie. Natomiast apelacja powoda jako całkowicie bezzasadna podlegała oddaleniu w całości.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy¹ podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne. Na aprobatę zasługuje również ocena prawna w zakresie analizy podstaw)- materialnoprawnej dochodzonego w niniejszym procesie roszczenia, a także wyciągnięte z niej wnioski.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Odwoławczy w dalszej części uzasadnienia odniesie się jedynie do zarzutów podniesionych przez strony w treści apelacji.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do apelacji powoda wskazać należy, iż zarzuty w niej podniesione okazały się całkowicie bezzasadne. Za nieuzasadniony należało ocenić zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zakresie przekroczenia swobodnej oceny dowodów zebranych w niniejszym postępowaniu. Przede wszystkim należy wskazać, iż swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem Sądu orzekającego, zaś granice swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego wyznaczają wymagania prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz reguły logicznego rozumowania. Samo przekonanie strony o innej wadze dowodów i ich odmiennej ocenie niż przyjął sąd nie jest wystarczające dla zakwestionowania granic swobody w omawianym zakresie. W konsekwencji w ocenie Sądu Okręgowego pozostałe zarzuty apelacji odnośnie naruszenia art. 233 §1 k.p.c. uznać należy za zarzuty stricte polemiczne. W tym bowiem zakresie, w ocenie Sądu Okręgowego ustalenia faktyczne i ich prawna ocena dokonane przez Sąd I instancji zasługują na pełną akceptację.

Niewątpliwie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że rzecz będąca przedmiotem leasingu, tj. samochód marki F. został utracony z powodu okoliczności, za które finansujący tj. powód w niniejszej sprawie nie ponosił odpowiedzialności. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ewentualnej odpowiedzialności pozwanego za fakt utraty tego samochodu nie ma wpływu na skutek wynikający z treści art. 709⁵ k.c, tj. wygaśnięcie umowy. Twierdzenia powoda w powyższym zakresie nie zasługują na aprobatę i w ocenie Sądu Okręgowego stanowią jedynie nieudaną polemikę z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji.

Wskazać należy, iż powód w niniejszym postępowaniu podnosi okoliczności zawinienia strony pozwanej w utracie przedmiotowego samochodu. Podkreślić należy, że powód zdaje się

nie zauważać, że przepis art. 709⁵ k.c. reguluje wygaśnięcie umowy, które następuje wówczas gdy dochodzi do niej na skutek okoliczności niezawinionej przez finansującego, a zatem przez powoda w niniejszej sprawie utraty przedmiotu leasingu i tak też było w niniejszej sprawie. Niewątpliwie po stronie powoda nie zaistniała okoliczność, która powodowałaby stwierdzenie, że to z jego winy doszło do utraty przedmiotu leasingu. Słusznie zatem Sąd Rejonowy zastosował w niniejszej sprawie art. 709⁵ k.c. Powód zaś kwestionując rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w oparciu o przedmiotowy przepis zdaje się nie zauważać, że nie ma w nim mowy o winie bądź jej braku po stronie korzystającego, czyli pozwanego w niniejszej sprawie. Podnoszone przez powoda w apelacji okoliczności w tym zakresie były irrelewantne dla oceny prawidłowości zastosowania przez Sąd Rejonowy powyższego przepisu.

Na marginesie wskazać należy, iż podnoszona przez pozwanego okoliczność odpowiedzialności za utratę przedmiotowego samochodu mogłaby mieć wpływ na odpowiedzialność odszkodowawczą leasingobiorcy, czyli pozwanego - korzystającego, gdyby zainteresowany podniósł takie roszczenia. W ocenie Sądu Okręgowego, w

niniejszej sprawie strona powodowa takich roszczeń nie zgłosiła, tj. nie zgłosiła roszczeń odszkodowawczych z tytułu zawinionej przez pozwanego utraty rzeczy. Jego roszczenia zostały wskazane ściśle w pozwie, a następnie w odpowiedzi na zarzuty. Jak wynika ze zgromadzonych dokumentów i pism procesowych, strona powodowa wskazała jednoznacznie, że jej roszczenie stanowi wierzytelność z tytułu zapłaty⁷ zgodnie z Ogólnymi warunkami Umowy Leasingu Operacyjnego w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu. Przy tak określonej jasno i precyzyjnie podstawie żądania brak było jakichkolwiek podstaw do oceny wszelkich ewentualnych roszczeń, jakie powodowi mogły przysługiwać w zaistniałych okolicznościach.

Słuszne było uznanie Sądu Rejonowego, że ta należność w przypadku wygaśnięcia umowy się nie należy. Niezasadne również było żądanie zapłaty z tytułu kary umownej z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu naliczonej zgodnie z art. 7 § 3 pkt 4 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Sąd Okręgowy¹ podziela stanowisku Sądu pierwszej instancji, że strona powodowa nie była uprawniona do wypowiedzenia umowy łączącej strony, bowiem podstawa na którą się powołała w treści oświadczenia o wypowiedzeniu umowy leasingu, a którą miała być zaległość w zapłacie określonych opłat leasingowych, nie istniała. Stwierdzić przy tym należy, iż skoro pozwany dokonała nadpłaty okresowych opłat leasingowych to powód powinien ją zaliczyć na poczet przyszłych wymagalnych należności, a nadto rozliczyć zwrócić pozwanemu nadpłaconą kwotę. Podkreślenia wymaga także okoliczność, iż skoro wypowiedzenie zostało oparte na nieistniejącej podstawie, tym samym w ocenie Sądu Okręgowego naliczenie pozostałych opłat z nią związanych t. wierzytelności do zapłaty zgodnie z OWUL w związku z

wypowiedzeniem umowy leasingu i kary umownej z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu, naliczona zgodnie z art. 7 ust 3 pkt 4 OWUL, było bezzasadne.

Wskazać zatem należy, iż kwoty 40.739,55 zł oraz 10.016,92 zł nie były roszczeniem zgłoszonym przez stronę powodową z tytułu odszkodowania za zawinioną przez stronę pozwaną utratę przedmiotu leasingu, w związku z tym nie było żadnych podstaw, aby Sąd w takim zakresie rozpoznawał żądanie. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozpoznał podstawę faktyczną żądania zgłoszonego w pozwie i w kolejnych pismach procesowych. W świede powyższych rozważań stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy nie był uprawniony do rozpoznania roszczeń powoda niezgłoszonych w procesie. Uznać zatem należy, iż wszelka argumentacja strony powodowej podniesionej w apelacji nie zasługiwała na uwzględnienie.

Trzeba podzielić pogląd, iż „zgodnie z zasadą da mihi fatum, dabo tibi ius, wynikającą w prawie procesowym z nałożenia na powoda jedynie obowiązku przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c), konstrukcja podstaw)' prawnej rozstrzygnięcia należy do sądu.

Wymaga, jednak podkreślenia, że zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzić ponad żądanie. Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd, że „nie można wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż strona żądała. Żądanie powództwa określa więc nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Zasądzenie sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej, stanowi orzeczenie ponad żądanie (wyrok Sądu Najwyższego % dnia 29 listopada 1949 r., Wa.C. 165/49. „Demokratyczny Przegląd Prawniczy” 1950, nr 3, po[^]. 61). Wyrok uwzględniający powództwo na zasadzie faktycznej, na której powód ani w pozwie, ani w postępowaniu przed sądem nie opierał powództwa, stanowi zasądzenie ponad żądanie... (zatem) sąd nie może uwzględnić roszczenia na innej podstawie faktycznej niż wskazana w pozwie” {tak Sąd Najwyższy w wyroku \ dnia 18 marca 2005 r., II CK 556/04, OSN nr - 2006 r., poę 38).

Sąd nie był zatem uprawniony do konstruowania takiej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co do której nie sposób sformułować oceny, że była podstawą żądania powódki. Skoro powódka w pozwie jasno i klarownie wskazała podstawę żądania, to nie było żadnych podstaw, aby oceniać je na podstawie innych okoliczności faktycznych.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez pozwanego w treści apelacji, wskazać należy iż zasługiwały one na uwzględnienie jedynie w zakresie, w jakim strona pozwana

kwestionowała zasadność orzeczenia Sądu pierwszej instancji o kosztach postępowania. Należy zgodzić się ze stroną pozwaną, że w sytuacji gdy roszczenie powoda zostało uwzględnione jedynie w 11% natomiast zostało ono oddalone w 89%, a jednocześnie strona powodowa jeszcze przed wszczęciem procesu była informowana przez stronę pozwaną o tym, że zaistniały podstawy do ustalenia, że doszło do wygaśnięcia umowy w dniu 22 lipca 2014 r., to brak było podstaw, aby orzec o kosztach postępowania jak to uczynił Sąd Rejonowy na podstawie art. 100 k.p.c. Niewątpliwie w tym przypadku ta zasada nie mogła być uwzględniona. Zasadnym było rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu stosownie do art. 98 k.p.c. Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy⁽⁷⁾ zmienił zaskarżony wyrok w pkt 3 i ustalił, że powód ponosi koszt(-)procesu w 89%, zaś pozwany w 11 % pozostawiając ich wyliczenie na podstawie art. 108 k.p.c. referendarzowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym .dla m.st. Warszawy⁽⁷⁾ w Warszawie.

W pozostałym zakresie apelacja pozwanego podlegała oddaleniu. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy prawidłowo orzekł, że strona pozwana zobowiązana była do zapłat⁷ powódce wszystkich rat, które należały się jej do czasu, kiedy umowa łącząca strony miała trwać. Zauważyć jednak należało, że strona pozwana kwestionując wysokość roszczenia, nie chciała widzieć, że sam pozwany przyznał, że raty za październik i listopad nie zapłacił. Uważał, że skoro samochodu już nie ma, to nie ma obowiązku już wpłacać kolejnych rat leasingowych. Na marginesie wskazać należy, iż nie dopełnił on swoich obowiązków i nie poinformował o tym fakcie strony powodowej. Niemniej jednak ta okoliczność nie była przedmiotem niniejszego postępowania. Wskazując na nadpłacenie tych należności, strona pozwana pomija również fakt, iż zgodnie z Ogólnymi Warunkowy Umowy Leasingu wysokość okresowych opłat leasingowych była w niniejszej sprawie zmienna i brak było jakichkolwiek podstaw, aby przyjmować, że pozwany wykazał nadpłaty należności wobec powoda. Z tego powodu jego twierdzenia należało uznać za nieuzasadnione. W tym miejscu przywołać dyspozycję art. 6 k.c. zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, art. 3 k.p.c. stanowiącego, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności spraw)- zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody oraz art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. na podstawie którego strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne.

Rozumując a contrańo, w sytuacji, gdy strona nie przedstawiła dowodów, należy uznać, iż dany fakt nie został wykazany. Należy zaakcentować, iż zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego, a zatem to strony, a nie Sąd są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. W związku z tym ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają stronę,

która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1999 roku, I CKN 415/99, LEX nr 8305). Ponadto wymaga nadmienić, iż samo twierdzenie strony powodowej nie jest dowodem, a twierdzenia dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku, PKN 660/00, „Wokanda” 2002/7-8/44). Pozwany twierdząc, że nadpłacił należność w stosunku do powoda nie przedstawił na tę okoliczność wystarczających dowodów — za takie nie mogły być bowiem uznane wyłącznie dowody wpłat rat leasingowych za okres do września 2014 roku. Jak bowiem wskazane zostało wyżej zgodnie z Ogólnymi Warunkowy Umowy Leasingu wysokość okresowych opłat leasingowych była w niniejszej sprawie zmienna. Pozwany twierdząc, że „nadpłacił” należności w stosunku do strony powodowej powinien był wykazać wysokość wszystkich rat — ich sumy i dopiero do tak ustalonej kwoty porównać można by dokonane przez niego wpłaty. Ponieważ to on z faktu „nadpłaty” rat leasingowych wywodził skutki prawne, to na nim stosownie do przywołanych przepisów art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc ciążył ciężar wykazania tej okoliczności. Pozwany zaś ciężarowi temu nie sprostał.

Sąd Rejonowy prawidłowo zatem uznał, iż nakaz zapłaty w zakresie kwoty 6.170,94 zł powinien być utrzymany w mocy, a w związku z tym apelacji strony pozwanej w tym zakresie podlegała oddaleniu.

W zakresie niepełnego wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, należy wskazać, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonów)' w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 709⁵ § 3 k.c. oraz powołał się na argumentację uzasadniającą zastosowanie wskazanej normy

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy)' orzekł jak w pkt 3 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sporu. W niniejszej sprawie obie strony złożyły apelacje. Apelacje obu stron okazały się bezzasadne, zatem obie strony przegrały proces. Jednocześnie strony złożyły wnioski w zakresie zasądzenia kosztów procesu w przedstawionych odpowiedziach na apelacje strony przeciwnej.

Co do kosztów postępowania wywołanego apelacją powoda, to na rzecz pozwanego należna była kwota 2.700 zł (ustalona na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. . w sprawie opłat za czynności radców prawnych — Dz.U 2015.1804)., natomiast jeśli chodzi o apelację pozwanego to

należało zasądzić na rzecz pełnomocnika powoda 900 zł (na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. . w sprawie opłat za czynności radców prawnych — Dz.U 2015.1804).

Zatem różnica pomiędzy powyższymi kwotami, tj. 1.800,00 zł stanowi całkowity koszt należny pełnomocnikowi pozwanemu. W konsekwencji przyjąć należy, iż podstawę ustalenia powyższej stanowi § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. . w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U 2015.1804).

SSO Aneta Łazarska	SSO Monika Skalska	SSO Renata Puchalska
--------------------	--------------------	----------------------